

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniae, 1615

6. Nimia sanitatis conseruandæ cura idem studium impediri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48767)

beret ad inuoluendum, præsepe ad reclinandū.
 Non est tale iudicium mundi, aut iste fallitur,
 aut mundus errat. Sed diuinam falli impossi-
 bile est sapiētiam. Quid enim Christum, vtiq; qui
 non fallitur, elegit quod carni molestius est? Id
 ergo melius, id vtilius, id potius eligendū, &
 quisquis aliud doceat vel suadet, ab eo tanquā
 à seductore cauendum. Hæc Bernardus. Et *Ser. de lapsu*
 S. Cyprianus martyr, dū hortatur fide-
 les, ad exercitationem pœnitentiæ, mor-
 tificationumq; externarū, vt ieiunij, ci-
 liciorū, humicubationis, suadet, vt om-
 ni studio fugiantur, qui huic doctrinæ
 resistūt, eò quod perniciosior eorū sit co-
 natus, quàm tyrannorū persecutio. Atq;
 hæc monita tradidēre hactenus sancti,
 eo quòd experientia didicissent, non so-
 lum fidelium saluti obesse, qui praua sua
 doctrina declarabant se apertos Ecclesie
 inimicos, sed etiā quosdā Ecclesie filios,
 qui vt minus amantes erant viuæ cru-
 cis Christi, qualis in mortificatione quo-
 tidiana cernitur, suis dictis alios à san-
 ctissimo instituto mortificandi se, oc-
 cultè retrahebant.

CAPVT VI.

*De alio mortificationis impedimento, nempe
 nimia cura sanitatis conseruandæ.*

Inter discretionis regulas vna fuit,
 ne mortificationes vllæ fiant cum
 sa-

sanitatis, viriumq; naturalium notabili detrimento: verum quia contingit nonnullos ab infesto humanæ salutis hoste, proprioq; amore & tepiditate deceptos, ex immoderata valetudinis conseruandæ cura cū ingenti animæ suæ iactura, mortificationis exercitiū negligere, operæpretiū duxi, hic aliquas regulas doctrinæ SS cōformes, pro cauēdo in alterā partē excessu ponere. Principio itaq; certū est, quotiescunq; periti medici, vel alij homines prudētes, & spiritalibus rebus exercitati, in Domino iudicāt, seruū aliquē Dei, si huic vel illi mortificationi operā det, de incolumitate corporis periclitaturum, laudabile esse illi prohibere talis mortificationis exercitium. Quanquā, q̄a natura æquo procliuior est in corporis cōmoda & delitias, alienior aut ab omnib⁹ incōmodis & pœnis, facile in fraudē à proprio iudicio induci potest, vt quod necessarium non est ad valetudinem, tamen iudicet esse; & quod non est admodum noxium, arbitretur esse: Eoq; facilius induci potest, si huic inclinationi inordinatæ præterea accedat pusillanimitas, ex cōpassione naturali; vel metu damni, quod aliàs expertus est immoderatis pœnitentijs, profecta: tunc enim procliuus iudicium proprium

prium excęatur, & deceptio maior est.

Hinc verò fit, vt necessitatis sanitatis-
que prætextu tales anhelent ad lautio-
res cibos palatui ipsorum congruentes,
fugiant autem omnia incommoda &
pœnitentias, etiamsi id fiat cum damno
animæ ipsorum, & proximi offendicu-
lo. Deinde ita informēt medicos, vt po-
tius præscribant quę eorum gustui, quā
quæ reuera sanitati recuperandæ sunt
accommodata. Qua de re sic loquitur B.
Bernardus, in sermone de triplici gene-
re bonorum: *Nihil corpori, inquit, ultra
dandum, vel querendum est præter sanitatem.
Sed hic fouea est, quæ nolo vos lateat. Insidia-
tur enim voluptas sanitati, & tam subtili ma-
lignitate persequitur, vt vix eam quis vel pos-
sit cauere vel nouerit. Inde est, quod multi ad
tam bestiales & rebelles impetus descenderunt,
vel, vt dicam verius, ceciderunt, vt volupta-
tem præferant sanitati, & illis ipsis sepius vo-
luerunt, quæ sciunt difficiles & acutissimas
subsequi passiones. Et alibi proposita senten-
tia Christi: Qui voluerit animam suam
saluam facere, perdet eam: Hippocrates, in-
quit, & sequaces eius docet, animas saluas fa-
cere in hoc mundo: Christus & eius discipuli
perdere quemnam vos è duobus sequi magis, ñ
eligitis? At manifestum se facit, qui sic dispu-
tat: hoc oculis, hoc capiti, & illud pectori vel
sto.*

Matth. 16.

Bern ser. 30.

in Cant.

stomacho nocet. Profecto vnusquisque quod à
 magistro suo didicit, hoc in mediũ profert. E-
 picurus atq; Hippocrates, corporis alter volu-
 ptatem, alter bonam habitudinẽ præfert. Mem-
 magister viriusq; rei contẽptum prædicat. Ani-
 me in corpore vitã, quã summo studio iste vn-
 de sustet, ille vnde & delectet inquirat, atq;
 inquirere docet. Saluator monet & perdere. Et
 infra: Quid verò prodest tẽperare à voluptati-
 bus, & inuestigandis diuersitatib. complexionũ
 ciborumq; varietatibus exquirẽdis quodiã-
 nã expendere curam. Legumina, inquit, vento-
 sa sunt, caseus stomachũ grauãt, lac capiti no-
 cet, potum aquẽ non sustinet pectus, caules nu-
 triunt melancholiã, choleram porri accendunt,
 pisces de stagno, aut de luto sa aqua meã penit?
 cõplexioni non cõgruunt. Quale est hoc, vi in to-
 ris fluuijs, agris, hortis, cellarijs ve vix reperiri
 possit, quod comedas? Puta, quãeso, te monachũ
 esse, non medicũ, nec de cõplexione iudicãdum,
 sed de professione. Parce, obsecro, primũ quidẽ
 quieti tuã, parce deinde labori ministrãtũm,
 parce grauãmini domus, parce consciẽtiã. Hęc
 omnia B. Bernardus, qui his verbis non
 improbãuit moderatã discretionem,
 qua cauemus eã abstinẽtiã seuerita-
 tem, quam experientia didicerimus no-
 bis ad sanitatem vehementer obesse, sed
 superuacaneã tantũm sollicitudinẽ
 quorundã, qui leui ex causa de qualita-
 te

te ciborum queruntur cōtra illud Apo-
stoli: *Carnis curam ne feceritis in desiderijs.* Rom. 13.

Vt verò intelligatur, quæ cura licita
sit & necessaria, hoc est, quam seruus Dei
conseruādæ vitæ ac valetudini tribuere
potest, quæque superflua & illicita, quæ
non potest, memoria recolēdum est, quod
superius monuimus. etsi fas sit cuiq; stu-
dium aliquod ponere procurandis vitæ
valetudiniq; necessarijs, tamen neminē
ea lege astrictum, vt præstantiora cōmo-
dioraq; in quoque genere, siue vestitus,
siue victus, siue habitationis, deligere
teneatur, sed ea tantum, quorum vsu nul-
lum notabile damnum nouit vitæ vel
incolumitati suæ accessurum. Deinde &
illud obseruandū est; hoc discrimen esse
inter prudentiam carnis, quam B. Pau-
lus ait esse inimicam Deo, mortemque
culpæ & pœnæ æternæ conciliare, & sa-
pientiam spiritus, quæ effectrix est vitæ
& veræ pacis: quod illa prouideat homi-
ni commoda corporis, nullo ad animā
habito respectu, hoc est, siue noceāt ani-
mæ, siue profint: Qua prudētia vsi sunt
sapientissimi quique gentilium, eorum-
que celeberrimi Medici, eaq; proh dolor
multi quoque fideles nunc vtuntur, ve-
ro timore Dei destituti, quorum Deus
venter est: hæc verò, nempe sapientia
spi-

In hoc tract.
p. 3. c. 2.

Rom. 8.

spi-

spiritus, quæ de cælo venit, ita prospicit homini de corporis cōmodis ad valetudinem tuendam necessarijs, vt tamē nullum detimentum afferat incolumitati animæ. Itaq; corpori oēs illas lautitias & superuacua cōmoda adimit, quæ impedire possūt, quò minus spiritus imperium in carnem retineat, vel quò min⁹ anima contēplationibus, precibusq; & alijs virtutū exercitationibus vacare possit, modò inde nullum graue vel notabile damnum vitæ sanitatiq; corporali inferatur, vti iam sæpè dictum est.

*In Psal. 118.
c. contraria,
de Conf. d. 5.*

Sanctus Ambrosius certè non dubitat affirmare, medicinæ præcepta, quibus inhibentur ieiunia, orationes & meditationes pugnare cum præceptis diuinis, & qui talibus medicinis vtuntur, adimere sibi ea, quæ animæ sunt fructuosa, vbi sine dubio loquitur de medicinis, quibus nonnulli sola prudentia carnis duce vtuntur, hoc est, tantam sanitatis conseruandæ curam gerunt, vt sine magna necessitate animæ omnem mortificationis aliorumq; exercitiorū spiritualium fructum adimant: quales sunt illi, qui quoties paululum se malè affectos sentiunt, etiam Ecclesiæ ieiunia præuaricantur, & diebus veritis sibi esum indulgent carniū.

Ex

MORTIF. DISCRET. 565

Ex his demum omnibus superest, vt
 seruus Dei excerpas sibi normam & for-
 mam, quam tenere debeat in tuēda cor-
 poris sanitate ne in alterū tendat extre-
 mū, hoc est, vt ne sinat se ob leues causas
 vel exigua incōmoda à sancto mortifica-
 tionis exercitio dimoueri. Nā vt scribit
 S. Bern. *Si sanitati corporis sollicita prouiden De triplici
 da est custodia, puritati cordis tanto sollicitior genere bo-
 est impendenda, quantò pars ista dignior esse cō norum.*
 uincitur. Deinde, vt in hoc biuio animā
 mortificandi, & corpus tuendi, potius
 inclinet in prius, eò quòd equo vehemē
 tior sit inclinatio carnis in sua cōmoda:
 nam & Aristoteles, licet gentilis, in suis
 Ethicis, monuit, vt cūm perdifficilè sit *Lib. 2. c. 9.*
 attingere virtutis medium, debere ho-
 minem obseruare, in quam partem ex-
 tremi persequendam procliuior sit, eoq;
 animaduerso, cōtendere in eius contra-
 rium, & quod eo plus est addit, in hac re
 maximè fugiendam voluptatē. Deniq;
 quo seruus Dei ab amoris propriij fraude
 liberior sit & securior, non fidat nimiū
 suo iudicio, cūm ferè, vbi de proprio ne-
 gotio agitur, homines falli soleant, sed
 primūm supplex à Deo diuinam lucem,
 cum desiderio id faciendi, quod diuinæ
 eius maiestati gratius iudicatum fuerit,
 postulet; tū omni puritate necessitatem
 B b suam

Ex

suam Superiori, si habet, vel Patri spiri-
tuali exponat, eorūq; iudicio & consilio
acquiescat, firma spe fret^o, se hoc medio
in diuinę volūtatis notitiā deuenturū.

Adhęc seruus Dei hac in parte exclu-
dat oēs inanes terrores infirmitatis &
morborū: nā, vt in alijs rebus, teste Scri-
ptura, *providentię hominum incertę sunt*, ita
maximē in hac materia; q̄ enim homo
existimat valetudini suę esse conueniēs,
sæpenumerō noxium est: quod verō no-
xium id imprimis illi est salutare. Et ex-
perientię liber docet: quod q̄ plus equo
sanitati tuendę dediti sunt, cū mortifi-
cationis detrimento, nunquā ad optatā
sanitatē perueniant: contra, qui medio-
crem curam tantū, & moderationem,
non neglectis cōsuetis mortificationis
exercitijs, valetudini curandę adhibēt,
veram tādē sanitatem obtineant. Imō
exemplis multis probari posset, eos qui
diligentissimi in curāda cuticula fuere,
& nulla medicorum antidota neglexē-
re, breui vitam cum morte commutasse:
contrā verō, sanctissimos quosq; viros,
qui seuerissimum abstinentię colendę
institutum arripuere, nullis laboribus
in persoluendis diuinis precibus peper-
cisse, & in decrepitam vsque ætatem vi-
tam prorogauisse.

S. Pau.

S. Paulus eremita adolescentiam suā paucis dactylis aluerat, senectutem verò tantum dimidiato pane, omnibusq; humanis commodis destitutus ætatem extraxit in annum decimum tertium supra centesimum.

*S. Hieron. in
vita.*

S. Antonius humi cubans, & pauxillū panis & aquæ sub vesperam, sumens de viribus corporis ad colendum Deum necessarijs nihil detraxit, & in centesimū quintum annum vitam produxit.

*Athan. in
vita.*

S. Hilarion in iuuentute paucis caricis & herbis vixit, extremam verò ætatē vno pane hordeaceo traduxit, ac tãdem tota vita in summa asperitate acta, octogenarius animā Deo reddidit. His alijsq; innumeris sanctis, qui omnia humanæ vitæ commoda neglexisse videntur, tamē Deus integram corporis incolumitatem ad præstanda sua nocturnis diurnisq; horis officia, & cum ea longissimā ætatem concessit; vt his exemplis declararet, quàm grata fuerit continua illa carnis castigatio & mortificatio; nosq; intelligeremus, tantū abesse, vt mortificationis studiosis Deus suo diuino auxilio desit, vt etiam vtramq; & animi & corporis incolumitatē liberalius promo- ueat. Neq; id eò dico, quo nos curā conuenientem & necessariam sanitati cōser-

*S. Hieron. in
vita.*

In hoc tract.
p. 3. & 4.

uandē detrahamus, aut indiscretas mortificationes ad imitationem dictorū SS. suscipiamus, cū eas antē improbauerimus, sed vt notatis his exemplis, vanos commētiarum infirmitatum timores excutiam⁹, & desertis vitiosis extremis, duce & magistra discretione, ad medium virtutis collimemus.

CAPVT VII.

De alio mortificationis impedimento, nempe quorundam Sanctorum exemplis malè intellectis.

Iob 28.

QVONIAM tenebrarum princeps capitali odio prosequitur studiū sanctæ mortificationis, quippe per quā sua sede & habitatione, quę est *terra suauiter viuētium*, pellitur: idcirco, sicut aliās sacrarū scripturarū testimonijs, perperam detortis à Catholica fide homines abducere conatus est, ita nunc, exēplis quorundā SS. malè intellectis, imperitos deterrere conatur à studio mortificationis, atque experiētia docuit, quōsdam extitisse, qui exemplis SS. inordinatarum passionum regnū defendere non dubitarint, vt ambitionem & cupiditatem alijs imperādi exēplo Apostolorum, qui aliquando inter se contenderunt, quis illorū esset maior. Deinde S. Ioannis & Iacobi, qui primam sedē in regno Christi affectārant:

Matth. 11.
Act. 23.

ira-